

Průvodci a jejich ředitelé, ředitelé a jejich průvodci

Jak svou práci ve školách reflektují sami regionální průvodci a vedení škol, se kterými pracují.

Dvojice první:

Ludmila Sotonová a Jindřich Monček

Ludmila Sotonová, ředitelka Mateřské školy Jindice

Co konkrétního vám spolupráce s průvodcem (Jindřichem Mončkem) přinesla?

Například videotrénink – metodu, při níž se učitel nahrává při přirozené interakci s dětmi a poté nahrávku analyzuje společně s mentorem, v našem případě Jindřichem, který je v něm proškolený. Umožňuje to nahlédnout svoji práci jinak. Poprvé jsme to s kolegy-němi zkusily vloni, zcela na bázi dobrovolnosti, nikoho jsem do ničeho netlačila. Zůstává to všechno v anonymitě, když holky nechtějí, tak si to prostě analyzují jen s Jindřichem, samy. Já jsem do toho šla v rámci motivace ostatních jako první a byla to vlastně docela výzva. Z počátku jsem řešila, jak vypadám na té kameře, ale pak se to odbouralo a člověk se začal zaměřovat spíš na děti a jak na ně působí.

Co jste díky videotréninku například zjistila?

Že se na některé děti zaměřuji víc než na jiné, hlavně na takové ty krajní typy. Nebo jsem si uvědomila takové ty jemné nuance, jako oční kontakt. Člověk to teoreticky všechno zná, ale v praxi si kolikrát vůbec neuvědomí, že by to mohl dělat i lépe.

A zas třeba i vidí, co dělá dobře...

Určitě, člověk pak sám sebe i v něčem, co se mu jinak zdá být úplně běžné, během toho rozboru docenil. V některých věcech mi umožnil říct si: v tomhle jsem dobrá a na tom jde stavět. Je to podle mě skvělý nástroj pro osobní rozvoj.

Celý
rozhovor
ZDE:

Co jste ještě z nabídky Eduzměny zkoušeli?

Jezdíme na různá setkání pedagogů z „mateřin“, ať už přímo ve školkách, nebo v Barvířově domě. Využili jsme služby létající logopedky, na depistáži tu byla opakovaně. Také jsme rodiče informovali, že i díky Eduzměně nabízí v Kutné Hoře služby nová logopedka. Jindřich Monček nám také pomáhá navázat spolupráci se základní školou v Uhlířských Janovicích, kam velká část našich dětí přechází a rádi bychom jim to usnadnili, třeba návštěvou ukázkové hodiny. Využíváme také služeb právničky Eduzměny a díky MAP a Eduzměně jsme si mohli zakoupit sadu nástrojů pro pedagogickou diagnostiku. Potenciál vidíme i v minigrantech, ale nezbyvá nám na ně momentálně energie.

Jindřich Monček, průvodce Eduzměny

Kdo je to „průvodce Eduzměny“?

Já bych řekl, že průvodce je důvěrník, nejvíce vedení školy, a pak i učitelů a dětí. Já mám zkušenosti zejména s vedením škol, které vnímám jako vstupní bránu, jako ten klíč ke škole. A současně mám zkušenosti s dětmi ve škole, pracuji s nimi. Nejméně jsem coby průvodce zatím osobně došel do spolupráce s učiteli, snad i proto, že mám na starosti zejména mateřské školy a tam byly ty kolegyně často zrovna u dětí, když jsem byl s paní ředitelkou.

Co v tomto kontextu znamená „důvěrník“?

Do školy se dostávám většinou jednou měsíčně a za tu dobu se toho vždy mnoho stane. Velká část našeho setkání bývá o sdílení, co se stalo, jaké byly příjemné zážitky, nepříjemné věci. Přináším nabídku mentoringu, někdy snad i radu. Hodně společně modelujeme různé situace, které mohou rozvíjet způsob komunikace či způsob přemýšlení. Bývám také facilitátorem, propojovatelem, organizátorem či zprostředkovatelem. Sám jsem ředitelem, snažím se tedy snad i osobně přenášet nějaké nadšení či motivaci.

...

Čím školy jako průvodci přesně provázíte?

Jsme průvodci Eduzměny, provázíme je procesem uvědomování si toho, jak různé věci dělají, jaké jsou jejich kvality, čeho si na sobě mohou vážit. A potom možná, co by se mohlo dělat líp, v čem se dá jak zlepšit. Aby se každý žák učil, jak nejlépe to jde, aby měl vytvořené podmínky, tedy bezpečné prostředí ve škole, a aby se tam cítili dobře i učitelé a ředitelé.

Případně navazujeme na to, s čím sama škola přijde, že jí něco bolí a chtěla by to dělat jinak, nebo jak něco rozvinout víc, jak to víc využít. Například škola přijde s otázkou, jak na zahradní slavnost s rodiči, jak to udělat, aby se rodiče a učitelé víc propojili?

Co je pro vás při vstupu do školy nejtěžší?

Aby mě nevnímali jako kontrolu nebo jako někoho, pro koho oni mají něco dělat, ale jako toho, který jim může být k ruce. Aby uvěřili, že máme společný kompas, takový směr, kam bychom měli jít.

Jak se dá důvěra, ten pocit, že nejste kontroloři, budovat?

Pomohla mi určitě skutečnost, že jsem taky ředitel. A také projevovaná úcta jejich práci, oceňování toho, co dělají, a projevování zájmu o to, co dělají, s tím, že to vždycky muselo být opravdové, nehrané. A určitá míra otevřenosti a citlivé zacházení s informacemi ze škol.

Pomocníky, kteří by měli podpořit vedení škol či školy, nabízí i projekty Kurikulum a Střední článek. V čem vám přijde role průvodců Eduzměny jedinečná?

Naše působení je intenzivní, dlouhodobé, založené na vztahu, na důvěře. Nikdo z nás nemá v péči více než deset škol, zároveň společně pokrýváme téměř všechny školy v kutnohorském ORP, tedy asi padesát škol, což nám umožňuje snad až rodinné pojetí práce. Nejsme vzdělávací agentura, která někam „bezhlavě“ přijde, ale jsme v regionu dobře usazení. Máme velkou podporu v rámci týmu průvodců – každý měsíc se scházíme a můžeme se jeden na druhého i na další kolegy v Eduzměně obracet. Často také spolupracujeme.

Napadl by vás konkrétní příklad, kdy se ta spolupráce mezi vámi ukázala jako výhoda?

Například vloni na jaře jsme se spojili s dalšími dvěma průvodci v okolí školy v Uhlířských Janovicích, abychom pomohli usnadnit přestup dětí z mateřských škol do základní školy. Uspořádali jsme setkání paní učitelek a ředitelek ze ZŠ a spádových mateřin, spojili jsme to s prohlídkou školy. Bylo to velmi milé a umožnilo to některým se takto vůbec poprvé provázat. Byl to první impulz, letos už si setkání před zápisem organizují sami.

Dvojice druhá:

Lenka Kolmanová a Eliška Pácaltová

Lenka Kolmanová,
ředitelka Základní
a mateřské školy
Malešov

Co pomohlo, že jste v průvodkyni Elišku získala důvěru?

Z našeho ujednání vždy vznikly nějaké závěry, se kterými dál pracovala. Nezaniklo to, zase nám dala nějakou zpětnou vazbu, a tak jsme v ni získaly postupně důvěru. Posílila ji i Eliščina vlastní praxe, to, že sama učila, že se věnuje dramaterapii. Obohacující bylo i sledovat ji, když pracovala u nás s dětmi, jak citlivě vyhodnocovala zpětnou vazbu, byla nám prostě blízká.

Na co byly zaměřeny programy, které jste se rozhodly využít?

Hlavně na rozvoj pedagogů. Na jejich růst. A zároveň to byly i programy na práci s dětmi a s třídními kolektivy. Když přijde nabídka třeba e-mailem a já to pošlu do sborovny, tak to nemusí mít úplně tu zpětnou vazbu, často si to nikdo nepřečte. Bylo dobré, že Eliška nám vždy představila nějaký program na základě

zkušenosti vlastní nebo z jiné školy. I já jsem pak měla větší chuť to rozvíjet dál, když jsem to hlouběji pochopila.

V čem vás obohatila osobně, jako ředitelku?

Vedla mě k tomu, abych se více soustředila na vzdělávací činnost, abych si co nejvíc ulevila od zavalení administrativou a takových těch povinností ředitele školy jako manažera. Ono je jich moc, ale zároveň hlavním cílem ředitele má být řízení školy v oblasti vzdělávání. Eliška mi pomáhala, abych taky dělala posuny v této oblasti.

Eliška Pácaltová, průvodkyně Eduzměny

Celý
rozhovor
ZDE:

Jak bys vlastně popsala práci průvodce?

Jsem takový laskavý pozorovatel, spojka a aktivní propojka. Nejdůležitější v tom podle mě je, že na to nejsou sami. Že tam s nimi jsem.

S kým?

S tou školou. Pro mě to je organismus, znám ty vazby, vím, co vedení řeší, umím se do nich vcítit, vím, kdy je vhodná doba něco řešit, a kdy ne. Trpělivě se snažím čekat na správnou chvíli. Je to, jako bych stála u stromu s jablky a čekala, až půjdou utrhnout.

Jak jim pomáháš, aby je utrhli oni?

Často tím, že se jim snažím ukázat věci, které nevidí. Mají třeba tendenci se podceňovat, zůstat v tom provozním kolečku, nezastavovat se. Ta naše setkání slouží podle mě hodně k tomu, že reflektují, co se dělo, já se doptávám, jsou to zastavení, která je nutí nad tím přemýšlet.

...

Co tě v uplynulém školním roce ve školách, které máš na Kutnohorsku na starosti jako průvodkyně Eduzměny, potěšilo?

Potěšilo mě, že jsme mnohem víc prohloubili naše vztahy, spolupráci, a já jsem se tím pádem mohla dostat tam, kam se mi před rokem ani nesnilo. Ředitelé mě pouštěli za dveře svojí kanceláře, dál do školy, mezi kolegy, s mnohem větší důvěrou.

Jak si to „dál do školy“ představit?

Řeším konkrétní potřeby s učiteli, hledám aktivní podporu pro začínající učitele. Když vidím, kdo je zapojený do našich minigrantů, navrhuji mu další spolupráci s dalšími organizacemi a školami. Nebo jsem se dostala na vzdělávání učitelů. Učitelský tým se třeba rozhodl, že se chce vzdělávat ve formativním přístupu, byla tam nějaká podpora Eduzměny a prošli přímo u sebe ve škole školením na míru. A já jsem tam mohla být s nimi. A viděla jsem i ty dopady, že si třeba

učitelé přímo v semináři zkusili přepracovat vlastní testy tak, aby si je mohly děti samy hodnotit.

Nebo mě potěšilo, že se ve školce rozhodli pracovat se zahradou a přistoupili k tomu tak, že to není o výměně kolotoče, ale že to je příležitost přemýšlet, jak tam může být opravdu dobře dětem, jak se tam mohou potkat s rodiči. Jsou otevření tomu, že to jde udělat i jinak. Ten druhý rok v roli průvodkyně mi přijde jako opravdu stěžejní, prohlubuje se spolupráce, narůstá důvěra.

Jsi schopnější nabízet také věci na míru, protože pedagogy lépe znáš?

Přesně tak, někde už vím, že na některé věci, jako je rozvojový plán školy, ještě ten správný čas není, protože řeší elementární záležitosti. Někdy mám pocit, že jsem v Eduzměně takový brzdič ideálů a vysokých latěk. Ale tím, že jsem s nimi v té realitě, tak vidím: jé, teď bude vlastně fakt skvělé, když ředitelka bude víc vnímat své kompetence a my jí pomůžeme upevnit se ve své roli. Ukázat jí, že zvládne třeba podat žádost o dotaci, čelit nějaké kritice zřizovatele. A to je ale „velké“, protože pak se začnou dělat takové ty malé velké věci jako nastavování hranic, uvědomování si významu práce s rodiči a podobně.